

Key words: *M. Slabchenko, Odesa, Cossacks.*

Олександр Муzychko

Первый украиноведческий и казакведческий текст одесского историка Михаила Слабченка

В статье в историография впервые введено до сих пор не использованный биографами историка М. Слабченко текст: отчет студента Новороссийского университета М. Слабченко о своей работе в киевских архивах. Этот архивный рукописный текст отражает этап подготовки историка к своей первой научной монографии и является первым известным научным текстом М. Слабченко об истории Украины казацкой эпохи. Также текст отражает творческую лабораторию историка, его архивные поиски.

Ключевые слова: *М.Слабченко, Одесса, история казачества.*

РЕЦЕНЗІЇ, ІНФОРМАЦІЯ

УДК 94(477.7):26/28 «19/20»

Олена Бачинська

«ЧОЛОВІК З ШАРМОМ, ДЕРЖАВНИМ РОЗУМОМ ТА ВМІННЯМ РИЗИКУВАТИ....»

**[Рец. на: Ковалевська О. Іконографія Івана Мазепи:
ілюстрований каталог творів ХХ – початку ХХІ ст. – К.:
Темпора, 2013. - 420 с.; іл.]**

Постать гетьмана Івана Мазепи – одна із найбільш суперечливих в історії України. В історіографії присутні його протилежні оцінки – від вкрай позитивних – до негативних, аж до повного заперечення і забуття. Звісно, що така постать здавалось мала бути усім відома в обличчя. Однак, як виявляється, справжній портрет гетьмана потрібно було розшукувати й діставати з темряви часу. Складність і важливість даної роботи, демонструє робота запропонована Ольгою Ковалевською. Як доводить вступна стаття авторки, для кожної епохи образ Івана Мазепа, а разом з цим і його зображення, були різними. Хтось бачив гетьмана як чоловіка «літами понад сімдесятку, з суворим обличчям, зложеним на козацький звичай...» на початку XVIII ст. (с.9), а інші у XIX ст. на основі цієї інформації вимальовували «психологічний портрет «гетьмана-зłodія» (с.10). Тим більше, все це визначало необхідність дослідження, присвяченого іконографії гетьмана Івана Мазепи.

Матеріал книги поділений на логічні складові – живопис, графіка, скульптура, декоративно-ужиткове мистецтво. В кожній складовій є свої підрозділи, що показують наскільки різноманітним і популярним було й є зображення Івана Мазепи. Складність проведеного аналізу полягала ще й в тому, що як виявила автор, на сьогодні «ми маємо 10 достовірних портретів Івана Мазепи та 5, які

імовірно можуть ними бути» (с.15). Отже, всі інші зображення мають характер схожих або не схожих, достовірних або уявних зображень гетьмана протягом ХІХ – ХХІ ст. Каталог цих творів дає можливість кожному, хто цікавиться постаттю гетьмана, отримати інформацію про той чи інший вид зображення із зазначенням джерел на основі яких воно створювалось. Легкість сприйняття матеріалу, його логічність та послідовність, а також не завантаженість складними мистецтвознавчими характеристиками, порівняннями, робить видання доступним не лише для фахівців, але й для звичайного читача. А він як показує досвід, від учня та студента до важливого чиновника із задоволенням міркує про постать відомого гетьмана, кожен зі своїми оцінками та аргументами. В такому випадку необхідність тиражування реального портрету Івана Мазепи вельми необхідна.

В той самий час, зауважимо на необхідність визначення особливостей у зображенні постаті Івана Мазепи в різні періоди – ХVІІІ, ХІХ, ХХ та ХХІ ст., і по можливості з'ясування причин і бажання зображати гетьмана саме у тому чи іншому вигляді у цих періодах.

Запропоноване дослідження не знімає усіх дослідницьких питань в проблемі іконографії Івана Мазепи, а лише піднімає його на новий якісний етап дискусії. Не виникає сумнівів, що воно викликатиме інтерес у науковців і матиме практичне застосування. Хочеться побажати пані Ользі Ковалевській нових творчих звершень і наукових праць.

Olena Bachynska

«The man with the charm, political mind and the skill of risking....»

[Reference: Kovalevska O. The Iconography of Ivan Mazepa: the illustrated catalog of works of XX - XXI century. – K.: Tempora, 2013. – 420 p.; il.]

Елена Бачинская

«Мужчина с шармом, государственным умом и умением рисковать»

[Рец. на: Ковалевська О. Іконографія Івана Мазепи: ілюстрований каталог творів ХХ – початку ХХІ ст. – К.: Темпора, 2013. - 420 с.; іл.]»

УДК 94(477)

Олег Мельник

ПЕРША ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ «КОЧУБІЇВ - ХАДЖИБЕЙ - ОДЕСА»

28-29 травня 2015 р. в Одесі на базі Одеського національного політехнічного університету пройшла Перша Всеукраїнська наукова конференція «Кочубіїв - Хаджибей - Одеса», присвячена 600-річчю міста. Організатором конференції виступила кафедра історії та етнографії України